

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 261/07-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. januára 2008 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Ladislava Orosza v konaní o sťažnosti MUDr. Z. N., K., zastúpenej advokátom Mgr. J. G., K., ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 34 C 197/1992, za účasti Okresného súdu Košice I, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo MUDr. Z. N. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 34 C 197/1992 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Košice I p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 34 C 197/1992 konal bez zbytočných prietáhov.

3. MUDr. Z. N. p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 150 000 Sk (slovom stopäťdesiat tisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Košice I p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Košice I j e p o v i n n ý uhradiť MUDr. Z. N. trovy právneho zastúpenia v sume 6 296 Sk (slovom šesťtisícdeväťdesiatšesť slovenských korún) na účet jej právneho zástupcu Mgr. J. G., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. IV. ÚS 261/07 z 18. októbra 2007 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť MUDr. Z. N. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 34 C 197/1992.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je účastníčkou súdneho konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov začatého na jej návrh z 8. septembra 1989 podaný bývalému Mestskému súdu v Košiciach.

Sťažovateľka uviedla, že od podania návrhu na začatie konania „*konajúci súd prvého stupňa do dnešného dňa t. j. viac ako 18 rokov o merite veci ani raz nerozhodol*“, a ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu nebola jej právna vec právoplatne skončená.

V sťažnosti sa sťažovateľka domáhala, aby ústavný súd podľa čl. 127 ústavy rozhodol, že postupom okresného súdu bolo porušené jej označené základné právo, a súčasne žiadala, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov, priznal jej finančné zadosťučinenie v sume 360 000 Sk, ako aj úhradu trov právneho zastúpenia.

Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním sp. zn. 1 SprV/547/2007 zo 14. novembra 2007 doručeným ústavnému súdu 21. novembra 2007, v ktorom sa okrem iného uvádza:

„Z obsahu spisu som zistil, že doterajší priebeh konania je poznačený neefektívnosťou a nesústredenosťou postupu súdu, ktorý od 11. 11. 1991 až doposiaľ nedokázal vec meritórne rozhodnúť a odstrániť stav právnej neistoty.

Nečinnosťou súdu v niektorých obdobiach boli spôsobené prietahy v konaní. Vo veci sa nekonalo priebežne hlavne z dôvodu, že až do roku 2004-2005 mali sudcovia pridelených na rozhodnutie cca 600-700 vecí agendy C a vybavovali ešte aj vedľajšie agendy.

Pri hodnotení správania sa sťažovateľky, ako účastníčky konania, som zistil čiastočné pričinenie sťažovateľky na doterajšej dĺžke posudzovaného konania, ktoré spočíva v jej neúčasti na vytýčených súdnych pojednávaniach 28. 4. 1995, 26. 1. 1999, 26. 3. 1999, 21. 5. 1999, 23. 3. 2004, 17. 7. 2007 a 16. 10. 2007.

Odporca sa nezúčastnil na pojednávaní 23. 3. 1992, 1. 6. 1992, 31. 3. 1995, 1. 12. 1998, 26. 3. 1999, 9. 7. 1999, 25. 11. 2003, 23. 3. 2004, 17. 7. 2007 a 16. 10. 2007.

Konanie o vyporiadanie BSM nie je možné skončiť bez aktívnej súčinnosti oboch účastníkov.“

Obsahom vyjadrenia okresného súdu bola aj táto chronológia úkonov okresného súdu a opis jeho doterajšieho priebehu:

„Sťažovateľka podala na Mestský súd v Košiciach 11. 9. 1989 návrh na vyporiadanie BSM a vydanie veci, ktoré sú v jej výlučnom vlastníctve. Následne zobrala v časti o vydanie vecí žalobu späť.

Uznesením č. k. 14 C 429/90-88 zo dňa 11. 11. 1991 súd v časti o vydanie vecí konanie zastavil a návrh na vyporiadanie BSM vylúčil na samostatné konanie, ktoré sa vedie pod sp. zn. 34 C 197/92.

Súd vo veci od 11. 11. 1991 až doposiaľ vykonal tieto procesné úkony:

- nariadil pojednávanie na 23. 3. 1992, ktoré sa pre ospravedlненú neprítomnosť odporcu neuskutočnilo,*
- nariadil pojednávanie na 4. 5. 1992, ktoré bolo odročené za účelom vykonania výsluchu svedkyne dožiadaným súdom Bratislava - okolie,*
- nariadil pojednávanie na 1. 6. 1992, ktoré sa neuskutočnilo pre neospravedlненú neprítomnosť odporcu a svedka B. B.,*
- 24. 6. 1992 požiadal Okresný súd Bratislava - vidiek o výsluch svedkyne M. L. bytom v M.,*
- nariadil pojednávanie na 31. 3. 1995, ktoré sa neuskutočnilo pre neospravedlненú neprítomnosť odporcu,*
- nariadil pojednávanie na 28. 4. 1995, po prednesoch oboch účastníkov k pojednávanej veci pojednávanie bolo odročené na neurčito, za účelom nariadenia znaleckého dokazovania,*
- 5. 6. 1995 vypracované uznesenie č. k. 34 C 197/92-24 a ustanovený znalec z odboru odhady a ceny z odvetvia hnutel'né veci,*
- 6. 12. 1995 znalec, M. S., doručil posudok a vyúčtovanie odmeny,*
- uznesením č. k. 34 C 197/92-36 zo dňa 29. 9. 1997 súd určil odmenu znalcovi M. S. a znalecký posudok doručil na vyjadrenie právnej zástupkyňi navrhovateľky a odporcovi,*
- nariadil pojednávanie na 23.10.1998, na ktorom sa zúčastnili obaja účastníci. Pojednávanie bolo odročené na 1. 12. 1998 za účelom uzavretia mimosúdnej dohody. Pojednávania dňa 1. 12. 1998 sa nezúčastnil odporca,*
- nariadil pojednávanie na 26. 1. 1999, ktorého sa nezúčastnila navrhovateľka. Bola vypočutá svedkyňa M. R. a k predmetu konania sa vyjadril aj odporca,*
- nariadil pojednávanie na 26. 3. 1999, ktoré sa neuskutočnilo pre neprítomnosť oboch účastníkov a svedka,*

- nariadil pojednávame na 21. 5. 1999, ktorého sa nezúčastnila navrhovateľka a jej právny zástupca. Súd vypočul znalca M. S. a svedka Ing. I. R.,
- 29. 6. 1999 znalec doručil súdu doplnok k znaleckému posudku č. 47/95,
- nariadil pojednávanie na 9. 7. 1999, ktorého sa nezúčastnil odporca. Pojednávanie bolo odročené za účelom nariadenia kontrolného znaleckého dokazovania na žiadosť navrhovateľky,
- 11. 8. 2000 vypracoval uznesenie č. k. 34 C 197/92-66, ktorým ustanovil znalkyňu, Ing. J. B., na vypracovanie kontrolného znaleckého posudku,
- dňa 22. 4. 2002 znalkyňa doručila súdu znalecký posudok č. 51/2002 a vyúčtovanie odmeny,
- uznesením č. k. 34 C 197/92-81 zo dňa 25. 7. 2002 súd určil odmenu znalkyni, Ing. J. B.,
- nariadil pojednávanie na 25. 11. 2003, ktoré sa neuskutočnilo pre neprítomnosť odporcu,
- nariadil pojednávanie na 23. 3. 2004, ktoré sa neuskutočnilo pre neprítomnosť oboch účastníkov konania,
- nariadil pojednávanie na 17. 7. 2007, ktoré sa neuskutočnilo pre neprítomnosť navrhovateľky a odporcu,
- nariadil pojednávanie na 16. 10. 2007, ktoré sa neuskutočnilo pre neprítomnosť navrhovateľky a odporcu,
- ďalšie pojednávania je nariadené na 27. 11. 2007.“

Procesné úkony uvedené vo vyjadrení okresného súdu zistil aj ústavný súd z predloženého súvisiaceho spisu okresného súdu. Pojednávania uskutočnené 27. novembra 2007 bolo odročené na 17. január 2008.

Právny zástupca sťažovateľky nevyužil možnosť vyjadriť sa k stanovisku okresného súdu.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania

postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že v sporoch o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) sa na všeobecných súdoch vytvorila stabilná judikatúra, ktorá obsahuje metodicky postup pri dokazovaní, ako aj riešenie právnych otázok.

Pre rozhodnutie súdu vo veci vyporiadania BSM je potrebné predovšetkým určiť okruh vecí tvoriacich jeho predmet, zistiť ich hodnotu ku dňu zániku manželstva a napokon rozhodnúť o jeho vyporiadaní. Pri oceňovaní vecí v konaní o vyporiadanie BSM ide spravidla o posúdenie skutočností, ktoré si vyžadujú odborné znalosti, a preto vyvstáva potreba ustanovenia znalca podľa § 127 OSP. Faktickú zložitosť veci nie je ani v takomto konaní možné vylúčiť a mohla byť vyvolaná počtom a povahou vecí tvoriacich predmet BSM, súhlasným alebo nesúhlasným stanoviskom účastníkov konania o veciach tvoriacich predmet BSM, ako aj potrebou znaleckého dokazovania, prípadne kontrolného znaleckého dokazovania na stanovenie hodnoty týchto vecí ku dňu zániku manželstva.

Ústavný súd preto akceptoval stanovisko okresného súdu, ktorý zaradil toto konanie „medzi štandardné konania, ktoré vybavujú civilní sudcovia, a preto ho nehodnotím ako právne zložité“, avšak takéto spory sú podľa okresného súdu zložité „po faktickej stránke vzhľadom na potrebu rozsiahleho dokazovania (výsluchy svedkov, znalecké dokazovanie a pod.), čo sa potvrdilo aj v danej veci“.

Ústavný súd však nezistil také okolnosti, ktoré by zdôvodňovali konanie trvajúce viac ako 18 rokov bez jediného meritórneho rozhodnutia. Uvedenú námietku okresného súdu preto ústavný súd pri hodnotení okolností daného prípadu ďalej posudzoval s prihliadnutím na spôsob, akým okresný súd v priebehu konania postupoval.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, ústavný súd súhlasí s vyjadrením okresného súdu, ktorý „zistil čiastočné pričinenie sťažovateľky na doterajšej dĺžke posudzovaného konania, ktoré spočíva v jej neúčasti na vytýčených súdnych pojednávaniach 28. 4. 1995, 26. 1. 1999, 26. 3. 1999, 21. 5. 1999, 23. 3. 2004, 17. 7. 2007 a 16. 10. 2007“.

Taktiež právny zástupca sťažovateľky na pojednávaní uskutočnenom 23. marca 2004 žiadal o odročenie pojednávania na neurčito za účelom mimosúdnej dohody účastníkov konania. Okresný súd návrhu právneho zástupcu vyhovel a poskytol mu 2-mesačnú lehotu. Právny zástupca sťažovateľky však po uplynutí stanovenej lehoty neoznámil okresnému súdu výsledok mimosúdnej dohody a neurobil tak ani na jeho výzvu z 31. januára 2005.

Na základe toho ústavný súd konštatuje, že správanie sťažovateľky čiastočne prispelo k doterajšej dĺžke namietaného konania.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v posudzovanej veci, a to nielen z hľadiska namietaných zbytočných prietahov spôsobených okresným súdom, ale aj z hľadiska doterajšieho priebehu súdneho konania.

Ústavný súd zo sťažnosti, z vyjadrení účastníkov a najmä z predloženého súdneho spisu zistil v priebehu konania v rozhodnom období tieto obdobia nečinnosti:

- od 6. decembra 1995 (okresnému súdu bol doručený znalecký posudok) do 29. septembra 1997 (okresný súd rozhodol o znalečnom), t. j. viac ako 1 rok a 9 mesiacov,

- od 29. septembra 1997 (okresný súd rozhodol o znalečnom) do 4. augusta 1998 (okresný súd nariadil termín pojednávania na 23. október 1998), t. j. viac ako 10 mesiacov,

- od 9. júla 1999 (okresný súd odročil pojednávanie za účelom nariadenia kontrolného znaleckého dokazovania) do 11. augusta 2000 (okresný súd nariadil kontrolné znalecké dokazovanie), t. j. 1 rok a 1 mesiac,

- od 11. augusta 2000 (okresný súd nariadil kontrolné znalecké dokazovanie) do 14. februára 2002 (okresný súd dal pokyn na doručenie súdneho spisu poverenej znalkyni), t. j. 1 rok a 6 mesiacov,

- od 25. júla 2002 (okresný súd rozhodol o znalečnom) do 17. októbra 2003 (okresný súd nariadil termín pojednávania na 25. november 2003), t. j. 1 rok a 3 mesiace,

- od 23. mája 2004 (účastníkom konania uplynula lehota na mimosúdne riešenie sporu) do 28. januára 2005 (okresný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľky o oznámenie výsledku mimosúdnej dohody), t. j. 8 mesiacov,

- od 28. januára 2005 do 9. mája 2007 (okresný súd nariadil termín pojednávania na 17. júl 2007), t. j. viac ako 2 roky a 3 mesiace.

Spolu doterajšia doba nečinnosti ustálená ústavným súdom je viac ako 9 rokov a 4 mesiace.

Ústavný súd poukazuje aj na také nedostatky v konaní okresného súdu, ako je jeho málo účinný postup pri zabezpečení účasti účastníkov konania na pojednávaniach, a to hlavne odporcu, ktorý sa z nariadených termínov pojednávania zúčastnil iba na štyroch z nich, pričom svoju neúčasť nie vždy ospravedlnil. V tejto súvislosti ústavný súd poznamenáva, že všeobecný súd má k dispozícii celý rad procesných prostriedkov (poriadkové opatrenia) na zabezpečenie prítomnosti účastníkov na pojednávaniach, ktorých aktívna spolupráca by bezpochyby prispela k urýchlenému konaniu vo veci (§ 6 OSP),

pretože, ako okresný súd vo svojom vyjadrení uvádza, „*konanie o vyporiadanie BSM nie je možné skončiť bez aktívnej súčinnosti oboch účastníkov*“.

V priebehu celého konania a tiež v rozhodnom období okresný súd nepostupoval dôsledne, nezorganizoval svoju prácu tak, aby v čo najkratšej dobe zadovážil dostatok relevantných dôkazov potrebných na rozhodnutie vo veci samej.

Uvedený postup okresného súdu nesvedčí o tom, že by svoju činnosť organizoval v súlade s povinnosťou uloženou mu § 100 ods. 1 OSP tak, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Aj okresný súd vo vyjadrení uvádza, že „*doterajší priebeh konania je poznačený neefektívnosťou a nesústreďenosťou postupu súdu, ktorý (...) nedokázal vec meritórne rozhodnúť a odstrániť stav právnej neistoty.*

Nečinnosťou súdu v niektorých obdobiach boli spôsobené prietahy v konaní. Vo veci sa nekonalo priebežne hlavne z dôvodu, že až do roku 2004-2005 mali sudcovia pridelených na rozhodnutie cca 600-700 vecí agendy a vybavovali ešte aj vedľajšie agendy“.

Pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti nemožno prihliadnuť na skutočnosti, ktoré vyplývajú z vyjadrenia okresného súdu. V tejto súvislosti ústavný súd už uviedol (pozri napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 28/01, I. ÚS 50/01, I. ÚS 108/02, I. ÚS 38/03), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prietahy, a to len v tom prípade, ak sa za tým účelom prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote.

Skutočnosť, že okresný súd mal personálne problémy, ktoré nedokázal riešiť, nemôže byť pripočítaná na ťarchu účastníka konania a nemá povahu okolností, ktoré by vylučovali

zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil (pozri napr. I. ÚS 156/02).

Hodnotiac doterajšiu dĺžku prebiehajúceho konania ústavný súd konštatoval, že z ústavnoprávneho hľadiska je neprijateľné, aby sťažovateľka musela čakať na právoplatné meritórne rozhodnutie vo veci viac ako 18 rokov. Takýmto spôsobom hodnotil neprimeranú dĺžku konania ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach (napr. IV. ÚS 160/03, IV. ÚS 19/04, IV. ÚS 260/04).

V súvislosti s dĺžkou konania ústavný súd poukazuje aj na ďalšiu svoju judikatúru (napr. IV. ÚS 173/05), podľa ktorej «Jurisdikcia ústavného súdu („*rationae temporis*“) sa vzťahuje na obdobie po 15. februári 1993. Bez zreteľa na vznik právomoci ústavného súdu v rámci posúdenia základnej otázky – či sa vec sťažovateľky prerokovala na okresnom súde v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy bez zbytočných prietahov – ústavný súd už konštantne prihliada aj na deň začatia konania na okresnom súde a na dobu, ktorá v konaní uplynula do 15. februára 1993». Ústavný súd preto pri svojom rozhodovaní v súlade so spomínanou judikatúrou prihliadol aj na skutočnosť, že do založenia jurisdikcie ústavného súdu 15. februára 1993 predmetné konanie trvalo tri a pol roka.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 34 C 197/1992 došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

III.

Pretože ústavný súd zistil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy okresným súdom, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľka domáhajúca sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže prikázať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadost'učinenie. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka žiadala aj o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia v sume 360 000 Sk z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti. Poukázala najmä na to, že *„dlhá doba čakania na rozhodnutie súdu nepriaznivo vplýva na psychiku sťažovateľky“* a *„nečinnosťou súdu fakticky dochádza k ochrane jedného z účastníkov konania“*.

Cieľom finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen deklarovanie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadost'učinenia.

Pri určení finančného zadost'učinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 34 C 197/1992, berúc do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu, čiastočný podiel sťažovateľky na doterajšej dĺžke konania, ako aj skutočnosť, že preskúvané konanie nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval priznanie sumy 150 000 Sk za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia v konaní vedenom ústavným súdom advokátom Mgr. J. G., ktoré si uplatnil v sume 8 910 Sk za tri úkony právnej služby (prevzatie veci a príprava zastúpenia, porada s klientom a písomné podanie ústavnému súdu). Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2006, ktorá bola 17 822 Sk.

Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a s § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to každý úkon po 2 970 Sk, t. j. spolu 5 940 Sk, čo spolu s režijným paušálom 2 x 178 Sk (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 6 296 Sk. Trovy právneho zastúpenia boli priznané v celkovej sume 6 296 Sk.

Ústavný súd odmenu právneho zástupcu za právny úkon spočívajúci v ďalšej porade s klientkou nepovažoval za úkon právnej pomoci, za ktorý mu v danej veci patrí odmena, pretože podľa názoru ústavného súdu sa mohol právny zástupca v postačujúcom rozsahu poradiť so sťažovateľkou už pri prevzatí a príprave zastúpenia.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. januára 2008